

**Základní škola a mateřská škola Žabeň,
příspěvková organizace**
Žabeň 150, 739 25 Žabeň
IČ: 73184217

Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty - Ekoškola

Č. j.:	ZŠMŠŽab
Vypracovala:	Mgr. Adéla Strnadlová
Schválila:	Mgr. Adéla Strnadlová
Směrnice nabývá účinnosti dne:	1.9.2026
Spisový znak: 1.2	Skartační znak: A5

Základní škola a mateřská škola Žabeň, příspěvková organizace

Žabeň 150, 739 25 Žabeň

Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

OD SEMÍNKY KE STROMEČKU

„Kde žabka učí děti růst.“

Zpracovala:

Bc. Helena Hojgrová

Klára Michálková, Dis

Obsah

1.	ÚVOD	4
2.	CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY	5
3.	CHARAKTERISTIKA BUDOVY MATEŘSKÉ ŠKOLY	6
4.	NÁŠ TÝM.....	7
4.1.	ROLE KOORDINÁTORA EKOŠKOLY.....	7
5.	CHARAKTERISTIKA PROGRAMU EKOŠKOLA.....	8
5.1.	TÉMATA PROGRAMU EKOŠKOLA.....	8
5.2.	NÁVRHY K VYUŽITÍ EKOLOGICKY VÝZNAMNÝCH DNŮ BĚHEM ŠKOLNÍHO ROKU	9
5.3.	CÍLE K VYCHÁZKÁM A POZNÁVÁNÍ BLÍZKÉHO OKOLÍ:	9
5.4.	METODY A FORMY PRÁCE	9
5.5.	CÍLOVÉ SKUPINY	10
5.6.	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	10
1.	KOMPETENCE K UČENÍ.....	10
2.	KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
3.	KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ.....	10
4.	KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	10
5.	KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	10
5.6.	NÁVRHY K VYUŽITÍ EKOLOGICKY VÝZNAMNÝCH DNŮ BĚHEM ŠKOLNÍHO ROKU	12
5.7.	CÍLE K VYCHÁZKÁM A POZNÁVÁNÍ BLÍZKÉHO OKOLÍ.....	12
6.	STRATEGICKÝ DOKUMENT PROGRAMU EKOŠKOLA	13
	STRATEGICKÁ OBLAST: PROSTŘEDÍ ŠKOLY A ZAHRADA	13
	Vize.....	13
	Dlouhodobý cíl	13
	Hlavní cíle	13
	Prostředky k naplnění cílů	13
	Očekávaný přínos.....	13
7.	ZÁVĚR.....	14

1. Úvod

Program EVVO vychází z principů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, dlouhodobé koncepce školy a mezinárodního programu Ekoškola. Respektuje platnou školskou legislativu a podporuje rozvoj environmentální gramotnosti, odpovědného vztahu k přírodě a principů udržitelného rozvoje.

Příroda je přirozenou součástí života dětí a poskytuje jim prostor pro objevování, poznávání i získávání prvních zkušeností. V dnešní době je důležité vést děti již od raného věku k pozitivnímu vztahu k životnímu prostředí, k respektu vůči přírodě a k odpovědnému chování vůči svému okolí.

Mateřská škola má významnou úlohu při vytváření základů environmentálního myšlení a zdravých návyků. Prostřednictvím každodenních činností, pobytu venku, pozorování přírody, péče o rostliny, třídění odpadu či šetření přírodními zdroji si děti osvojují dovednosti a postoje, které mohou využívat po celý život.

Cílem environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) v naší mateřské škole je rozvíjet u dětí citlivý vztah k přírodě, podporovat jejich zvědavost, samostatnost a odpovědnost za prostředí, ve kterém žijí. Vedeme děti k tomu, aby vnímaly přírodu jako hodnotu, kterou je třeba chránit a pečovat o ni.

Školní program EVVO navazuje na vzdělávací cíle školy a podporuje aktivní zapojení dětí do péče o životní prostředí. Prostřednictvím praktických zkušeností a prožitkového učení vytváříme základy pro budoucí environmentálně odpovědné jednání a zdravý životní styl.

2. Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola je součástí subjektu základní a mateřské školy. Je umístěna v klidném prostředí obce a přirozeně navazuje na vzdělávací činnost základní školy. Provoz mateřské školy je organizován ve třech třídách, z nichž jedna třída je umístěna v samostatném prostoru – jurtě, která poskytuje dětem specifické prostředí pro prožitkové a přírodní učení. Třídy jsou věkově rozdělené podle jednotlivých věkových skupin dětí.

Součástí mateřské školy je školní zahrada, která je rozdělena do dvou pomyslných částí – herní a přírodní. Zahrada umožňuje dětem jak pohybové a volnočasové aktivity, tak i kontaktní práci s přírodním materiálem a pěstování rostlin. Prostor zahrady je využíván celoročně k environmentálním činnostem, pozorování přírody a praktickému učení.

V mateřské škole vytváříme podnětné a bezpečné prostředí, ve kterém se děti přirozeně rozvíjejí a získávají první zkušenosti důležité pro jejich další život. Podporujeme jejich samostatnost, zvědavost, tvořivost a odvahu zkoušet nové věci.

Dětem umožňujeme učit se prostřednictvím vlastních prožitků, hry a objevování světa kolem sebe. Vstřícné a respektující prostředí jim poskytuje pocit jistoty, díky kterému mohou vyjadřovat své potřeby, přání i emoce.

Mateřská škola klade důraz na každodenní pobyt venku, který je realizován formou pobytu na školní zahradě i pravidelných vycházek do okolí školy. Děti navštěvují blízké přírodní lokality, například okolní louky, řeku a dětská hřiště, čímž jsou vedeny k přirozenému kontaktu s přírodním prostředím a k jeho vnímání v různých ročních obdobích.

V rámci environmentální výchovy mateřská škola realizuje základní ekologické aktivity, mezi které patří třídění odpadu, péče o rostliny a pěstování bylinek. Děti jsou vedeny k samostatnosti, odpovědnosti a péči o své okolí.

Významnou součástí činnosti mateřské školy je spolupráce se základní školou, se kterou jsou realizovány společné akce a aktivity podporující plynulý přechod dětí do základního vzdělávání a posilující komunitní charakter školy.

Mateřská škola je v současné době na začátku programu Ekoškola a postupně zavádí principy environmentální výchovy do každodenní praxe s cílem rozvíjet u dětí pozitivní vztah k přírodě a odpovědné chování k životnímu prostředí.

3. Charakteristika budovy mateřské školy

Mateřská škola je součástí Základní a mateřské školy Žabeň a nachází se v klidné části obce. V docházkové vzdálenosti se nachází významné obecní instituce, jako jsou obecní úřad, kulturní dům, knihovna a hasičská zbrojnice. V blízkém okolí školy se rovněž nachází několik volně přístupných multifunkčních hřišť, která jsou využívána při vzdělávacích a pohybových aktivitách dětí.

Areál školy tvoří tři budovy. Mateřská škola sídlí v nově vybudované přístavbě propojené se základní školou spojovací chodbou. Součástí areálu je také samostatně stojící jurta, která poskytuje jedinečný prostor pro vzdělávání v přírodním duchu. Jurta je využívána celodenně a nabízí dětem podnětné prostředí pro hru, vzdělávání i odpočinkové činnosti. Je vybavena přírodními materiály a její dominantou je kruhové střešní okno, které umožňuje dětem vnímat přirozené světlo, počasí i proměny oblohy.

Mateřská škola poskytuje vzdělávání ve třech prostorných a moderně vybavených třídách. Prostředí tříd je uspořádáno do center aktivit v souladu s principy programu Začít spolu, čímž podporuje samostatnost, aktivní učení a spolupráci dětí. Součástí každé třídy je vlastní šatna, umývárna a sociální zařízení přizpůsobené potřebám dětí. Všechny budovy mateřské školy jsou klimatizovány.

Budova školy je propojena s tělocvičnou a fitness hernou, které jsou pravidelně využívány k rozvoji pohybových dovedností dětí. Prostory školy působí vzdušně, útulně a přívětivě, přičemž zvolená barevnost a uspořádání podporují příjemnou atmosféru a pocit bezpečí.

Součástí areálu je oplocená školní zahrada spravovaná obcí, která představuje významné místo pro každodenní pobyt venku a environmentální vzdělávání. Zahrada je využívána celoročně a nabízí dětem pestré možnosti pohybu, hry, poznávání i praktických činností. Nacházejí se zde rozmanité prolézačky, přírodní herní prvky, překážkové dráhy, terénní kopec, skluzavka, stromový sad, velké pěstební truhlíky pro bylinky a zeleninu i dřevěný altán. Prostředí zahrady umožňuje dětem přímý kontakt s přírodou a podporuje jejich vztah k životnímu prostředí.

Stravování je zajištěno formou výdeje. Mateřská škola nemá vlastní kuchyni, obědy jsou dováženy ze školní jídelny Základní školy v Paskově. Přesnídávky a odpolední svačiny připravuje škola samostatně. Dětem je zajištěn celodenní pitný režim a pestrá strava doplněná o dostatek ovoce a zeleniny.

Díky modernímu zázemí, blízkosti přírody, školní zahradě a pravidelnému pobytu venku vytváří mateřská škola vhodné podmínky pro naplňování cílů environmentální výchovy a programu Ekoškola.

4. Náš tým

Ekotým mateřské školy je tvořen pedagogickými pracovníky, kteří mají zájem o rozvoj environmentální výchovy a aktivně se podílejí na naplňování principů programu Ekoškola. Jeho cílem je aktivně se podílet na rozvoji environmentální výchovy v mateřské škole a podporovat zavádění principů programu Ekoškola do každodenní praxe.

Vedoucími ekotýmu jsou Helena Hojgrová a Klára Michálková, které společně zajišťují plánování, organizaci a koordinaci činností ekotýmu. Zástupcem ekotýmu je Lukáš Bobrovský, který se podílí na organizaci aktivit a zastupuje vedoucí v případě potřeby.

Důležitou součástí ekotýmu jsou také rodiče dětí navštěvujících mateřskou školu, kteří se společně se svými dětmi zapojují do ekologických aktivit, projektů a akcí pořádaných školou.

Do činnosti ekotýmu mohou být podle potřeby zapojeni také další zaměstnanci školy, například provozní pracovníci, a v rámci spolupráce také zástupci základní školy.

Ekotým se pravidelně setkává, sdílí nápady, vyhodnocuje probíhající aktivity a navrhuje další kroky v oblasti environmentální výchovy. Důraz je kladen na aktivní zapojení dětí, spolupráci mezi třídami a podporu odpovědného vztahu k přírodě a životnímu prostředí.

4.1. Role koordinátora Ekoškoly

Koordinátor Ekoškoly zajišťuje organizaci a chod programu Ekoškola v mateřské škole. Je hlavní osobou, která koordinuje činnost ekotýmu a podporuje začlenění environmentální výchovy do každodenního života školy.

Jeho úkolem je plánování a příprava environmentálních aktivit, vedení pravidelných setkání ekotýmu a zajištění komunikace mezi dětmi, pedagogy, vedením školy a případně dalšími partnery. Koordinátor také podporuje zapojení dětí do rozhodování a vede je k aktivnímu podílu na péči o životní prostředí.

Součástí jeho role je také sběr a vyhodnocování informací o probíhajících aktivitách, vedení základní dokumentace programu a podpora realizace kroků Ekoškoly v praxi.

5. Charakteristika programu Ekoškola

Ekoškola je mezinárodní vzdělávací program zaměřený na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu. Program vede děti k tomu, aby se aktivně podílely na dění ve škole, vnímaly své okolí, učily se odpovědnosti a společně s pedagogy hledaly konkrétní možnosti, jak zlepšovat životní prostředí.

Základem programu je metodika 7 kroků, která školu postupně provází vybranými ekologickými tématy. Děti se učí pracovat v týmu, zkoumat prostředí školy, hledat silné a slabé stránky, navrhnout konkrétní změny, realizovat je, vyhodnocovat jejich dopad a informovat o nich ostatní. Součástí programu je také začlenění ekologických témat do výuky a vytvoření Ekokodexu, který vyjadřuje společné hodnoty školy v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného způsobu života.

Program tak není zaměřen pouze na předávání informací, ale především na aktivní zapojení dětí, rozvoj jejich samostatnosti, spolupráce a odpovědného vztahu k přírodě.

Ekoškola podporuje spolupráci dětí, pedagogů, rodičů, vedení školy, i místní komunity. Přispívá k tomu, aby se škola stávala šetrnější k životnímu prostředí a posilovala partnerský přístup mezi dětmi a dospělými.

V prostředí mateřské školy může Ekoškola přirozeně navazovat na každodenní činnosti dětí. Děti se učí například třídit odpad, šetřit vodou, pečovat o školní zahradu, poznávat přírodu, vnímat změny počasí a ročních období nebo přemýšlet o tom, jak jejich chování ovlivňuje okolní prostředí.

5.1. Témata programu Ekoškola

Program Ekoškola pracuje s environmentálními tématy, která pomáhají škole naplňovat environmentální výchovu v běžném životě.

Jídlo a svět

Téma jídlo a svět se věnuje tomu, jaký dopad mají potraviny na životní prostředí. Děti se mohou seznamovat s původem potravin, s plýtváním jídlem, s pěstováním zeleniny nebo bylinek a se zásadami zdravého a udržitelného stravování.

Odpady

Téma odpady vychází z myšlenky, že nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne. Děti se učí nejen odpad třídit, ale také přemýšlet o tom, jak jeho vzniku předcházet, jak věci znovu využívat, opravovat nebo používat k tvořivým činnostem.

Prostředí školy

Téma prostředí školy se zaměřuje na zlepšování vnitřního i vnějšího prostředí školy. Cílem je vytvářet školu a její okolí jako místo, kde se děti i dospělí cítí dobře. Může se jednat o úpravu tříd, péči o rostliny, školní zahradu, herní prvky či výzdobu.

Voda

Téma voda se věnuje úspoře pitné vody, možnostem využití dešťové vody a šetrnému zacházení s vodou v běžném provozu školy. Děti se učí chápat význam vody pro život, přemýšlet o tom, odkud voda přichází a kam odchází, a osvojovat si jednoduché návyky, například zavírání kohoutku, šetření vodou při hygieně nebo zalévání rostlin.

5.2. Návrhy k využití ekologicky významných dnů během školního roku

- 22. září – Den bez aut
- 4. října – Světový den zvířat
- 20. října – Den stromů
- 7. listopadu – Den Ekoškol
- 18. března – Světový den recyklace
- 21. března – Mezinárodní den lesů
- 22. března – Světový den vody
- 23. března – Světový den meteorologie
- 1. dubna – Mezinárodní den ptactva
- 7. dubna – Světový den zdraví
- 22. dubna – Den Země
- 3. května – Den Slunce
- 20. května – Světový den včel
- 22. května – Mezinárodní den biologické rozmanitosti (biodiverzity)
- 5. června – Světový den životního prostředí

5.3. Cíle k vycházkám a poznávání blízkého okolí:

Okolí mateřské školy v obci Žabeň nabízí dětem mnoho příležitostí k poznávání přírody, života na vesnici i místních tradic. V blízkosti obce protéká řeka Ostravice, která poskytuje možnost pozorování vodního prostředí, změn v přírodě během ročních období a života rostlin a živočichů v okolí vody.

Děti se během vycházek seznamují s významnými místy obce, okolními loukami, poli, lesními porosty a zemědělskou krajinou. Poznávají přírodní bohatství regionu, učí se vnímat krásu okolní přírody a získávají základní poznatky o ochraně životního prostředí.

5.4. Metody a formy práce

- pozorování
- prožitkové učení
- experimentování
- vycházky
- exkurze
- didaktické hry

5.5. Cílové skupiny

- rodiče
- děti předškolního věku
- pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy
- školy a školská zařízení
- děti, žáci a mládež v rámci mimoškolních aktivit
- veřejnost
- veřejná správa a zřizovatel
- neziskové organizace a spolky zaměřené na životní prostředí
- podniková sféra a místní firmy
- subjekty podporující environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu
- zájemci o informace týkající se ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje

5.6. Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.
- Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.

2. Kompetence komunikační

- Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.

3. Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.
- Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.
- Přispívá k fungování společenství v mateřské škole.
- Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.

4. Kompetence osobnostní a sociální

- Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého.
- Vyjadřuje svůj názor.
- Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.
- Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.
- Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.

5. Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Přichází s vlastními nápady.
- Ke změnám přistupuje jako k příležitostem.
- Dokáže měnit cesty k dosažení cíle.
- Dokončí, co započalo.
- Organizuje a realizuje svoje činnosti.
- Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích.
- Oceňuje práci i úsilí druhých.

6. Kompetence k řešení problémů

- Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.
- Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.
- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací.
- Tvořivě pracuje s informacemi.

7. Kompetence kulturní

- Zapojuje se do tvůrčích činností.

8. Kompetence digitální

- Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.

5.6. Návrhy k využití ekologicky významných dnů během školního roku

- 22. září – Den bez aut
- 4. října – Světový den zvířat
- 20. října – Den stromů
- 7. listopadu – Den Ekoškol
- 18. března – Světový den recyklace
- 21. března – Mezinárodní den lesů
- 22. března – Světový den vody
- 23. března – Světový den meteorologie
- 1. dubna – Mezinárodní den ptactva
- 7. dubna – Světový den zdraví
- 22. dubna – Den Země
- 3. května – Den Slunce
- 20. května – Světový den včel
- 22. května – Mezinárodní den biologické rozmanitosti (biodiverzity)
- 5. června – Světový den životního prostředí

5.7. Cíle k vycházkám a poznávání blízkého okolí

Okolí mateřské školy v obci Žabeň nabízí dětem mnoho příležitostí k poznávání přírody, života na vesnici i místních tradic. V blízkosti obce protéká řeka Ostravice, která poskytuje možnost pozorování vodního prostředí, změn v přírodě během ročních období a života rostlin a živočichů v okolí vody.

Děti se během vycházek seznamují s významnými místy obce, okolními loukami, poli, lesními porosty a zemědělskou krajinou. Poznávají přírodní bohatství regionu, učí se vnímat krásu okolní přírody a získávají základní poznatky o ochraně životního prostředí.

6. Strategický dokument programu Ekoškola

Strategická oblast: Prostředí školy a zahrada

Vize

Naše mateřská škola vytváří podnětné prostředí, které dětem umožňuje každodenní kontakt s přírodou, rozvíjí jejich vztah k životnímu prostředí a podporuje odpovědné chování vůči okolnímu světu. Prostřednictvím školní zahrady, přírodních prvků a pobytu venku vedeme děti k poznávání přírody, aktivní péči o své okolí a vytváření pozitivních návyků pro budoucí život.

Dlouhodobý cíl

Rozvíjet školní zahradu a okolní prostředí školy tak, aby se staly přirozenou součástí vzdělávání, hry, poznávání a environmentální výchovy dětí.

Hlavní cíle

- vést děti k pozitivnímu vztahu k přírodě a místu, kde žijí,
- podporovat aktivní pobyt venku během celého roku,
- rozvíjet péči o školní zahradu a její přírodní prvky,
- zapojovat děti do pěstování rostlin, bylinek a péče o zeleň,
- vytvářet podmínky pro pozorování přírodních jevů a změn v jednotlivých ročních obdobích,
- podporovat samostatnost, odpovědnost a spolupráci při péči o společné prostředí,
- rozvíjet environmentální vzdělávání prostřednictvím přímého prožitku a zkušenosti.

Prostředky k naplnění cílů

- pravidelné využívání školní zahrady při vzdělávacích činnostech,
- péče o pěstební truhlíky, bylinky a další rostliny,
- pozorování stromů v sadu a proměn přírody během roku,
- realizace tematických dnů zaměřených na přírodu a životní prostředí,
- využívání jurty jako prostoru podporujícího kontakt s přírodou,
- pravidelné vycházky do okolí školy a poznávání místního prostředí,
- spolupráce se základní školou a zapojování rodičů do vybraných aktivit.

Očekávaný přínos

Děti budou vnímat přírodu jako přirozenou součást svého života, naučí se pečovat o své okolí a získají základní environmentální návyky. Prostřednictvím vlastních zkušeností a aktivního zapojení budou rozvíjet odpovědnost, samostatnost a respekt k živé i neživé přírodě.

7. Závěr

Tento dokument slouží jako podpůrný materiál pro realizaci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v mateřské škole. Jeho cílem je vést děti k pozitivnímu vztahu k přírodě, k odpovědnému chování vůči životnímu prostředí a k poznávání svého okolí prostřednictvím přímých zkušeností a prožitků.

Dokument je otevřený a bude průběžně aktualizován a doplňován podle potřeb školy, nových poznatků, aktuálních environmentálních témat a realizovaných aktivit. Jeho obsah bude pravidelně vyhodnocován a upravován tak, aby odpovídal podmínkám mateřské školy a podporoval kvalitní environmentální vzdělávání dětí.